

V Novém Městě nad Metují se nachází továrna na hodinky Prim. Právě do ní směřují naše kroky. Prim, to je totiž značka, kterou v naší zemi zná téměř každý. Jaká je celá její historie nám vypráví ředitel obchodu Aleš Vernar, který se zároveň stává naším průvodcem po celé výrobě. Všechno to začalo těsně po druhé světové válce. Tehdejší Československá vláda se usnesla, že by každý Čechoslovák měl vlastnit alespoň jedny náramkové hodinky. A tak se v roce 1949 začal psát příběh jediných českých hodinek, které si časem nejen v naší zemi vybudovaly velké jméno.

Dlouhá tyč na začátku

Když se rozhlédnete po firemním skladu, asi těžko byste si dokázali představit, že z materiálu, který tam leží, budou

Vyrazili jsme se podívat na jediné místo u nás, kde se vyrábí náramkové hodinky. Věřte, že celý proces je složitější, než se zdá.

ČESKÉ HODINKY

Pod kapotou legendárních „primek“

▲ V Novém Městě nad Metují nezapomínají ani na detaily

milimetrové součástky do hodinového strojku. Opak je ale pravdou, na začátku výrobního procesu skutečně jsou pouze dlouhé tyče, plechy a dráty. Z nich zanedlouho vznikne přes 150 různých dílků. Každý z několika speciálních strojů vyrábí jiný typ součástek. Většinou vyrobí celou sérii stejných dílů najednou. Pře-

Hodinářské řemeslo

Pokud vás hodinářství zaujalo natolik, že byste se mu chtěli věnovat, obor hodinář je otevřen na střední průmyslové škole v Jihlavě. Ačkoli jde o jedinou školu u nás, kde se dá obor studovat, o řemeslo je stále velký zájem. Kromě mladých studentů na tříletém denním studiu provozují i roční kurzy pro dospělé. A poptávka dospělých je tak velká, že mají na tři roky dopředu plno. Překvapivé je, že po získání hodinářských dovedností netouží jen rození technici. Na kurz dochází třeba i právníci nebo lékaři.

programovat stroje na výrobu jiného typu dílů totiž trvá od několika hodin až po skoro dva dny. Prakticky celé hodinky tak vzniknou v severovýchodních Čechách. Nevyrábí se tam akorát asi 10 součástek (včetně sklíčka a řemínku). Ty jsou nakupovány u specializovaných firem, většinou ze Švýcarska, kde se také každý rok konají světově známé hodinářské veletrhy v Basileji a Ženevě.

Od pouzdra až po šroubky

První část výroby je typická rušná tovární hala. Kolem velikých strojů pobíhá jejich obsluha a pokládá čerstvě vyrobené dílky nebo polotovary »

▲ Pracovat se musí s absolutní přesností

▲ Kvalitní hodinky se nevyrábí jenom ve Švýcarsku!

▼ Perfektně vyleštit, to je základ!

▲ Tzv. matrice, na kterou se nanáší barva

Ručně nabarvené ručičky právě usychají

► Hodinařina není nic pro netrpělivé

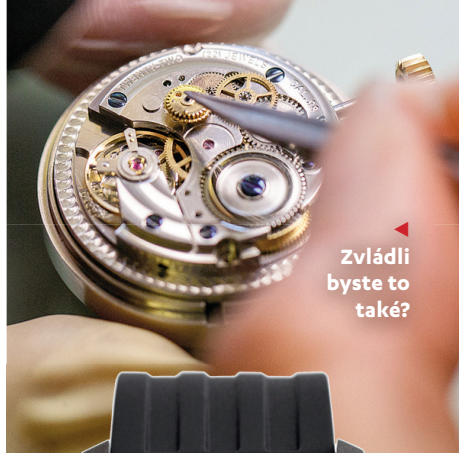
» do připravených přihrádek. Největší součástka přístroje je pouzdro - vršek hodinek, který vidíte pokaždé, když se podíváte na čas. Na jednom stroji se vyrobí půlkruh s dírou uprostřed, na dalším se upraví do konečného tvaru a na závěr se do něj ještě musí manuálně přidělat detaily důležité pro další montování. Každý krok zabere několik desítek minut. Ale požadovaným tvarem práce s dílky nekončí.

Přesné a perfektní

Vyrobené součástky musí projít důkladnou kontrolou. A to jak velké, tak i ty, které jsou sotva vidět lidským okem. Pod mikroskopy se zkoumá přesnost na tisícinu milimetrů! Pokud jsou součástky bez kazu, čeká je ruční leštění nebo broušení podle toho, jak mají hodinky na pohled vypadat. Některé menší dílky potom čeká i pokovování. Každý kousek musí být prostě dokonalý.

Číselníky

Mezi nezbytné kroky patří i výroba krásného číselníku. Grafika tradičních modelů většinou vychází z historických kousků, jako jsou například legendární hodinky Orlík a Spartak. Jiné jsou navrhovány podle příležitosti, kam se mají nosit nebo také podle výročí, ke kterému byly vydány. I tisk takového číselníku je složitější, než to na první pohled vypadá. Nejprve je potřeba připravit tzv. matrici (spodní část lisu)

Zvládli byste to také?

▲ Úplně na konci jsou krásné hodinky

s vytačenou podobou číselníku. Ta se natře barvou a setře tak, aby barva zůstala jen tam, kde má. Následně se na matrici přitiskne silikonový tampon a otisk se přenesení na plíšek - budoucí číselník. Pokud je barev více, opakuje se totéž znovu pro každou barvu zvlášť. Celý proces se nazývá tamponový tisk. Kromě této metody se používají

i číselníky reliéfní, do kterých jsou čísla „vražena“ a vystupují na povrch.

Mravenčí kompletování

Do poslední části výroby už jsme se mohli dívat jenom přes sklo. V místnosti připomínající laboratoř musí být absolutně bezprašné prostředí. Hned jak si hodináři převezmou všechny součástky, usadí se ke stolu a pouze pomocí pinzet, speciálních nástrojů a svojí šikovnosti montují celé hodinky dohromady. Tahle práce vyžaduje maximální soustředěnost, není pro netrpělivé povahy! Když se nic nepokazí, může hodinář zvládnout za jednu směnu poskládat i celé hodinky. Dohromady jich potom Prim pošle do světa zhruba 600 za rok.

Hodinky z Česka

V Novém Městě nad Metují se vyrábí hodinky mechanické i bateriové. Bateriový strojek ale firma nakupuje ve Švýcarsku. Kompletují zde také nástěnné hodiny. Zatímco u hodin, které vám visí na zdi, a bateriových hodinek musíte měnit baterku, mechanické ukazují čas díky pravidelnému natahování, některé dokonce běží jen díky pohybům ruky. Každé mechanické hodinky jsou ručně poskládaný originál. Když je pozorně prozkoumáte, měli byste najít někde drobným písmem i podpis hodináře, který je kompletoval. Po dokončení výrobního procesu se také každý kousek minimálně 14 dní testuje, abyste si koupili skutečně kvalitní přístroj.

NEMAJÍ NOŽIČKY A PŘESTO ŠLAPOU!

